

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorum

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

CXXXVI. Testamentum Acfredi Ducis Aquitanorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

ter dedit. Et in aice Brivatensi, de villis his nominibus, Tropennaco, Vendagna, Pinatenſe, Valilia, & illa Spinatia, & Cabriogilo, duas partes decimarum de illa calme, & de Buxogilo medietatem decimarum. Et in vicaria Calarienſe, de villis his nominibus, P'ebis, Caleziis, illa becia, maſſum Giruini, medietatem decimæ. Hæc omnia ſupraſcripta dedit venerabilis Arnardus Præſul Arvernensis Eccleſiæ in die dedicationis baſilicæ in Caſtro fundatæ, ut habeat, teneat, atque poſſideat, & juſto ordine gubernet ea rector ipſius cellæ, ea ſcilicet * ut quandiu idem Johannes advixerit, eandem capellam teneat, & annis ſingulis Canonicis ſancti Iuliani ſolidos quinque in cenſum incunctanter exolvat, & poſt obitum ejus, ſi nepos ejus Girbaudus ſuper vixerit, ſimili modo eam teneat, poſt amborum autem obitum in communi victu Canonicorum ſancti Iuliani revertatur. Et ut firmiorem per ſuccedentia tempora hæc paginola obtineret vigorem, idem ſapientiſſimus Præſul Arnaldus manu propria ſubter illam corroborare dignatus eſt, & ut primatum matris Eccleſiæ manibus inſigniretur decrevit. Arnaldo Papa, Salomone Decano, & Bernardo Abbate, Adalardo Levita, teſtibus, regnante Karolo Rege Francorum carta iſta facta fuit.

* ratione

CXXXIV.

*Elidelindis ceſſio ad Eccleſiam Brivatensem.*An. 917.
Ex eodem
chartulario
cap. 41.

Sacroſanctæ Dei Eccleſiæ vico Brivatensi fundatæ, in qua venerabilis martyr Iulianus glorioſam aditus eſt ſepulturam cum ſociis ſuis decorato maſſoſo. Idcirco ego in Dei nomine Elidelindis pro remedio animæ meæ & fratris mei Arnulfi cedo ipſi caſſe Dei aliquid de rebus proprietatis noſtræ quæ ex conqueſtu nobis evenerunt, ceſſumque in perpetuum eſſe volo. Sunt autem ipſæ res in comitatu Brivatensi, in vicaria Cantillienſe, in villa quæ vocatur Mageladetus. In ipſo loco cedo Deo ſanctoque Iuliano in compuni victu ſervientium ejus maſſos tres cum curtis, hortis, exiis, adjacentiis, campis, pratis, ſilvis, aquis, aquarumque decurſibus, totum quod ibi viſi ſumus habere vel poſſidere, ut habeant, teneant, & quicquid voluerint Canonici ipſius loci. Si quis verò, quod futurum minimè credo, aliquando ſurtexerit, ego videlicet emutata voluntate mea, aut ullus ex heredibus meis, ſeu ulla emiſſa perſona aut contrapofita cartulam iſtam ullam generare præſumpſerit, quod repetit minimè vindicet; & inſuper qui licet intulerit auri libras duas coactus reddat, & hæc cartula à nobis facta omni tempore firma & ſtabilis permaneat. Acta XI V. Kal. Martij anno tertio quo Karolus Rex per iuſtos Francos dehoneſtatus eſt.

CXXXV.

Ceſſio de ancilla ad monaſterium Nobiliacenſe in dioceſi Piſtavenſi.

DVm unusquisque in hoc ſeculo proprio vacat arbitrio, oportet ei ut de rebus ſibi à Deo adquiſitis taliter agere qualiter præmium vitæ æternæ mereatur percipere. Quapropter ego in Dei nomine Richardus Aedituus ſancti Petri Piſtavenſis ſenioris Eccleſiæ tractavi de Dei timore & æterna retributione, ut mihi pius Dominus in die ultima magni judiciij veniam tribuere dignetur. Ancillam itaque juris mei nomine Ingeburgim & infantibus ſuis videlicet his nominibus, Dodo, Abbo, Hildegardis, ad monaſterium in honore ſanctæ Dei genitricis Mariæ & beati Iuniani conſeſſoris præcipui fundatum, Nobiliacum nomine, ad communia fratrum ibidem die noctūque Deo militantium per hanc ceſſionis epistolam ad habendum deleavi, quatinus pij redemptoris gremij amplexor, diemque magnæ reſtaurationis gehennæ cœnæque ſulfuris inleſus peragam, quia præſens ſeculo oneretur flagitij ſeculo, ne in avum perſiſtar in jus almi ſuffragium cunctari, ut magni advocatus opere, ejusque de magnis piaculis dimiſſum. Illud etiam placuit mihi inferere ut ſi aliqua emiſſa perſona fuerit qui contra jamdictam ceſſionem, quam ego prompto animo & bona voluntate facere juſſi, ulla calumnia renovere voluerit, & ſi non ſe correxerit, aut à ſua mala voluntate declinaverit, judicium Dei genitricisque Dei Mariæ & ſancti Iuniani in penalibus gehennæ dignè pro meritis incurrat. Ut autem hæc donatio Eccleſiæ plenior in Dei nomine obtineat firmitatem, manu mea propria ſubter firmavi, & bonis hominibus ad corroborandum tradidi; quatinus pius Dominus mercedem bene laborantibus cum ceteris fidelibus in die judiciij reſtituat, beata Maria & ſancti Iuniani interventio. Richardus donatione conſecit. Signum Rainardi Vicarij. S. Rainarij Ippovicarij. S. Girardi. S. Landrici. S. Ingranni. S. Dotini. S. iterum Girardi. S. Gualberti. S. Dodeloni. S. Baltulij. S. Thertonni. S. Radulfi. Data menſe Decembris anno 1111. Radulfi Regis, quando Karolus in cuſtodia tenebatur.

An. 917.
Ex chartulario
mo-
naſterij
Nobilia-
cenſis.

CXXXVI.

Teſtamentum Aſfredi Ducis Aquitanorum.

LEgitur in literis divinis: *Omni habenti dabitur, & abundabit.* Et: *Quid prodeſt homini ſi univerſum mundum lucretur, anima verò ſua detrimentum patiat.* Et in Danihele: *Placeat tibi, Rex, conſilium meum.* Et: *Peccatum tuum eleoſynis pauperum redime.* Idcirco ego in Dei nomine Aſfredus divina diſponente clementia Aquitanorum Dux, conſiderans caſum fragilitatis humanæ, & mente pertractans quia nemo ex humano ſemine procreatus vivat & non

An. 918.
Ex chartulario
Eccleſiæ Bri-
vatoſis
cap. 411.

moriatur, & secundum Iob sententiam nec infans unius diei immunis esse potest à peccato, & quia reportabit unusquisque ante tribunal Christi propria corporis, prout gessit, sive bonum, sive malum, dispo[n]o distribuere omnes facultates meas tam mobiles quam immobiles in usus Ecclesiarum & Ecclesie ministrorum & in cibos pauperum, ut misericors & miserator dominus, sanctorum suorum meritis interuenientibus, & pauperum precibus exoratus, immanitatem facinorum meorum minuere dignetur. Quamobrem obsecro vos fideles & amicos meos Rotbertum Vicecomitem, Dalmatium, Bertrannum, Euforgium, Arimandum, Arlebaldum Præpositum, Cunabertum Decanum, ut frater elemosynarum mei; sicut estis fidelissimi amici, ita frater mearum rerum distributores. Dono enim vobis potestatem erogandi omnes meas res tam mobiles quam immobiles in annona, in vino, in auro & argento, in bestis, in vestimentis, in alodio, & in cuncta suppellectile mea, in usus Ecclesiarum, in sacerdotum & ministrorum Ecclesiarum, in cibos pauperum & peregrinorum quæcunque inuenire poteritis. Habebitis etiam potestatem incartandi alodes meos quibus iussero, & seruos ingenuos faciendi de quibus mandaueo, * hocnallandi omnes debitores meos, & requirendi debita mea, & indulgendi quibus dignum videritis, & pacificandi reclamatores meos sicut dignum perpexeritis. Precor etiam vos & propter Deum & misericordiam quam à Deo consecuti estis ut de his rebus quas vobis per fideicommissum committo non aliud faciatis, si mors mihi euenierit, nisi quod Deo placitum fuerit, & in præsentis pagina scriptum videritis. Videlicet sancto Iuliano in primis in Causiliaco omne alodium, quantum ibi visus sum habere vel possidere, cum mansis, campis, pratis, vineis. Et cedo similiter curtem meam quæ dicitur Braciacus, cum Ecclesia quæ est fundata in honore sancti Petri, cum omnibus appendiciis ad eandem curtem pertinentibus & mancipiis ibidem consistentibus. Et in comitatu Talamitense villam quæ nuncupatur Anglars, cum Ecclesia in honore sancti Petri constructa, cum omnibus appendiciis ad eandem curtem pertinentibus; excepto hoc quod dimitto Berttano filio Euralij. Et in comitatu Gabalitano curtem meam quæ vocatur Rocolas, cum Ecclesia in honore sancti Iohannis constructa, cum omnibus appendiciis ad eandem curtem pertinentibus. Hæc omnia præscripta cedo Deo sanctoque Iuliano in communi victu seruientium ejus. Et hoc ea ratione ut si ab hodierna die infra quinque annos sine legitimo filio mortuus fuero, prædictas res cum omni integritate accipiant. Si autem infra ipsum terminum legitimum filium habens obiero, sanctus Iulianus Braciacum cum omni integritate & cum suis appendiciis accipiat; cetera omnia filio meo revertantur. Si autem in hoc præsentis anno obiero, dimitto Roberto Vicecomiti willem Maderiacum & Crudilonem & quicquid in Ambronno habere videor, excepta Gigniacum Ecclesia. Austorgio casum meam in Severiacum & vineam unam & quantum in Vinecia habere videor. Bertranno dimitto Sexterrias villa & sancto Gallo & Adjudore & alla Cassania, & in Mercorio mansum unum. Arimanno fratri

* obmal-
landi

Rotberto dimitto omnia quæque in Bordellas habere videor; & donet pro me sancto Austernio ad Veiodore centum solidos. Et si in præsentis anno obiero, dimitto inter Rotbertum & Dalmacium Vicecomitem alodem meum in Valdunense cum omni integritate. Et dent pro me solidos dua milia. Ipsos dispartiantur fideliter, sicut coram Deo rationem redditori sunt, per sedes episcopales in Aquitania & per monasteria & Canonicos. Dent etiam Bernardo filio Adalgerio in aice Brivatense pro ipsa redemptione de Valdunense x. mas. de illorum alode. Simili modo si in præsentis anno abiero, dimitto sanctæ Mariæ Aniciacense omnem alodem meum quem habere videor in Calmesclariis, cum ipsa Ecclesia in honore sancti Abundi constructam. Habebitis etiam potestatem incartandi alodes meos, sicut supra insertum est, de his omnibus & quodcunque inuenire poteritis meis. Ex rebus meis tam mobilibus quam immobilibus, si mihi mors euenierit in præsentis anno, exulem me reddo & peregrinum & coram Deo in potestate vestra committo, ut distribuat ea fideliter pro me & pro vobis & pro omnibus parentibus & amicis & fidelibus meis & vestris & pro omnibus simul Christianis vivis & defunctis, & ita inde faciatis ut in die novissimo illam desiderabilem vocem audire mereamini: *Euge serve bone & fidelis, quia super pauca fuis fidelis, supra multa te constituam; intra in gaudium domini tui.* Et ut hoc fideicommissum verius credatur, manu propria subter illud firmavi & nobilissimis fidelibus meis firmare decrevi. S. Acfredi Deo auxiliante Comiti sive Duci Aquitanorum, qui hoc fideicommissum scribere vel adfirmare rogavit. S. Leotaldi. S. Galterio. S. Guandiberto. S. Rodino. S. Radulfo. Datum fidei istum commissum v. Idus Octobr. anno v. quod Franci de inhonestaverunt Regem suum Carolum & contra legem elegerunt Radulfum sibi in Regem. Placuit denique mihi ut si absque legitimis pueris mortuus fuero, omnes servi mei ingenui permaneant, exceptis illis quos Deo creatori omnium reddo & quos sancto Iuliano condono.

CXXXVII.

Commutatio inter Ecclesiam Carcassonensem & monasterium Montisfolvi in diocesi Carcassonensi.

IN nomine Domini, Ego Gimera Episcopus & An. 929. Ex archivo monasterij Montisfolvi. Omnis congregatio sancti Nazarii sedis Carcassonæ tibi Erifonso Abbati & cunctæ congregationi sancti Iohannis monasterij Castri Mallastri, procambiamus vobis Ecclesias nostras quæ sunt in comitatu Carcassense, suburbio Aufonense, Ecclesiam sancti Romani quæ est in villa Vvitzianis cum suis decimis sine aliquo censu, & Ecclesiam sancti Saturnini quæ est in Monteconiculo cum suis decimis sine aliquo censu, propter alodem vestrum qui est in comitatu Carcassense in villa quæ dicitur Orenciano, qui vobis venit tam de donatione quam ex comparatione, ut ab hodierno die inantea habeatis potestatem de ipsis Ecclesiis cum illorum decimis sine aliquo censu